

Szoboszlai Annamária: Dzsungelpingvin

Apám olvas. Van, hogy festők, történelmi alakok, felfedezők életrajzát, rejtélyes, letűnt civilizációk szövegeimlékeit. De most besztszellert olvas.

Lábát keresztbe vetve hever a kanapén, egyik karját párna gyanánt a feje alá gyűri, a másikat hosszán, rézsút maga elé emeli. Végtelenített üdvözlés mindenkinek, aki a szobába lép. Így jobban látja a betűket, állítja. Távolról. A hangja szintén elnyújtózik a testétől, a mondat vége bizonytalan hurkot vet, s egy láthatatlan kampóra akad a bágyadt fényű olvasólámpa felett, egy föl-fölcsillanó rózsaszín üveggömb meg egy háncsangyalka között. Mintha karácsony és szilveszter közt megállt volna az idő, s nem mozdulna tovább. A két ablaktábla közé szorultan egy méh döngicsél. Nem kellene neked másik szemüveg?, akadékoskodom, noha nem számítok többre egy gyors fejrészánál. *Öhm-öhm, krg-kr, én jól látok, mindent nagyon jól látok... látok... de tényleg, még mindig sokkal jobban, mint a Gabi, s ismét krekkeg.* Persze, jól látsz, de nem kényelmetlen a póz...?, forszírozom a beszédet csak azért is, s hogy némiképp megértsem őt, hozzá hasonlóan helyezkedem el a szomszédos ágyon. Éppen szemközt. Kezemben a félig elszemeztetett szőlő torzója kitakarja a Da Vinci-kódot. Válaszul szipog. Megmozgatja az orrát, szélesre húzza, pillanatra összerántja a száját, s újra elernyeszti. Hang semmi, de a szeme éberén rebben. Mintegy fél méterről eszegeti a betűt. Lapoz. Jó. Nem mérgező, nem járkal fel-alá a szobában. Ez jó. Beéri azzal, hogy feketet, mint egy talpazatról ledől, egykor diadalmas költő szobra; kisimult homlokkal, babértalan. És én a tükörképe vagyok, míg, elunva a némajátékot, a szőlőt, labdává nem göngyölödöm a hidegtől. *Hm?, krg, krg, ennél? Még valamit?, hozzon neked Gabi? Krg? Valamit csináljon? Teát?,* kérdi. A karjának a feszessége oldódik. Rám néz a szemüveg fölött. Okosnak tűnik. A kérdés valójában önmagának szól, meg a kacsaszíros kenyérnek, mert azt mindig kívánja az ember, késő este is, télen-nyáron egyaránt. Cigi helyett, főleg, mindazonáltal. Ekképp. Én már nem bírok enni. Csak fekszem, nézem a kelepcebe szorult méhet, az ablakot keretező kivilágítatlan égősört, a csípőrázásban megdermedt elemes télapót, a színes masnikat, a nippeket, a Kinder-tojás figurákat, a díszpárnákat, a találomra fölgombostűzött hímzéseket, a plüssjátékokat, a fotókat I love you felirattal, a penészes szobasarkot eltakaró papírflamingót, a plafont meg a buja zöldet, a szobanövények irreális tömegét az asztalon, a földön, a szekrényen, a csőről belógatva, a hideg konvektoron, az ágy tetején, az ajtó támasztékaként... *Gabi a minap összeszámolta. 324.* Közvetlenül a lábamnál, a heverőn egy pálma egyensúlyoz, legyezői a teret, enyhén oldalba bökve az asztal közepén virító mikulásvirágot. Ha mozdulok, levele mellett a levegőben pingvin rezzen. A kolónia egy tagja. Újra repül. A fűtőtesten is, hogy télen ne kotyogjon a néha erőre kapó hőtől, egy súlyos, cserépből készült példány hasal. Viaszvirág indázza körül. Összekoccan a fogam. Jól esne most a teraszon, a langyos esti melegben. Lángos örülne. Rögvest felém les, sejti, hogy rá gondolok. De én már csak nem tudok lejjebb adni az emberi komizásból. Nem moccanok. Maradjon csak minden így, ebben a zöld szendergésben, még egy darabig.

Apám hangja a megkésett emberé. Idegesen szól a telefonba, küzd magával, az idővel, a tennivalókkal, a csönddel, a zajjal. Gabival. *Akkor mindenképp... hogy pontosan mikor érkezel... ha elhagyta Siófokot, csörögj, megyünk az állomásra, megsétáltatjuk legalább a kutyát.* Én csomagolok, miközben beszél. Jó lesz-e a mirelit halrúd, zöldséggörrettel?, kérdezi. Jó, mondom. Mirelit halrúd, zöldséggörrettel. És én nem figyelmeztetem, hogy elkélne az újítás, hogy csináljon Jamaicai salátát meggyel, narancssal, egy banán héjába töltve, megcsurgatva majonézzel, tejszínhabbal. Csináljon valami... igazán ünnepit. Most nem

kellene, hogy földhöz vágja a tányért, hogy a szobámban magamra húzzam az ajtót, míg ő és anyu szikrázik. Válás előtt. Most már tudom, megy a meggy a majonézzel. Apunak könyvet, Gabinak 5 csomag füstölőt csomagolok, ahogy tavaly. És egy meglepetést, amihez rövid leírást mellékeltek az árusok, miszerint „a migrénes fejfájás enyhítője, legyőzi a depressziót, jótékony hatású, úgy, mint légzőszerv, idegrendszer, torok, gége, pajzsmirigy, csontvelő, csecsemőmirigy, immunrendszer, a halláskárosodást megszünteti, tisztítja a vért, csökkenti a vérnyomást.” Mindezt tudja. Sima, hűvös lapis lazuli pingvin. Elfér a markomban. Melengetem. Tudtad? A hím két hónapig is ül a tojáson, míg a nőtény élelem után járja a jégtáblákat. Aztán cserélnek. A zsírtartalékait felélő hím áthengergeti párja lábredője alá a tojást. Gyorsan kell cselekedniük. Egy rossz mozdulat, s a kihülés az utód vesztét okozza. Átlátszó celofánba csomagolom a pingvint. Nagy, aranycsillagos masnival kötöm át. Gabi szereti az ilyesmit. Aztán mégis leveszem a szalagot, s inkább kampót bökök a papírba. Karácsonyfa-dísznek álcázom a fán, a szaloncukrok között. Jó móka lesz. Tapsikol örömeben. Gabinak nincs gyereke. Kutyája van. Fülbevalókkal lyuggatott füle van, fáradt bőre, és tenyéryni törölközője. Német. Gabi. Az anyja meghalt. Gyűjtötte a pingvineket. *Egyik napról a másikra váltott tollat.* Nem volt beteg. Tél van, a táskám pihekönnyű. Tiszta ing, alsónemű, pár zokni. Egy éjszakánál ilyenkor sem maradok tovább vendégségben a Balatonon.

Már a vonatablakból látom őket; Lángos az utcai szemetes peremén gubbasztó verebeket riasztja, a póráz másik végén Gabi mosolyog, mint általában, barnán. Apám a szája szélét és a kezében tartott autóstáskát-retikült gyűrögeti, mint általában, ha ki kell mozdulnia a barlangjából, s ismeretlenek közé kényszerül. Az állomásra. Nem emlékszem, hogy régen is ilyen volt-e, vagy idővel ütközött ki rajta a félelem. Lángos majd megvédi mindentől! S nevetnem kell, ha arra gondolok, hogy ez a kölyök vizsla, akit apám ki nem állhat, mert a lakásban tartott állat *rendetlenség, tumultus, bűz, irritáció*, egyszer még megszolgálja tán a kutya nevet, és kiugatja apámból a mélabút. Gabi vesz előbb észre, s a hótól megtisztított útszakaszon, túl a síneken, futva-ugrálva követi az étkezőkocsit, amiben ülök. Apám lemarad mögötte, a szemöldökét borzolja. Nem lát, csak mikor már kipattanok a vagonból a balatonföldvári télbe. Akkor fölhúzza egyik szájszögletét, mosolyog, és lassan megindul előre. *Na. Leányzó. Nem felejtettél el leszállni.* Alig változott. Pocakja elődomborodik, de arca nem kerekedett még hozzá a törzshöz. Viszont egészen ősz. Húzza a lábát. Mi történt, félre léptél? Elérti. Gabira néz, csóválja a fejét. *Öreg vagyok én már ahhoz. Hidd el, leányom, nincs annál jobb, mint mikor az embert békén hagyják.* A kutya a lábamnál forgolódik. *Lángos!*, mordul, *ül!*, parancsol apám, mire az állat egy pillanatra lekushad, hogy aztán óvatosan tovább fickándozzon a pórázon. *Lángoss, nnem*, csitítja Gabi. Gabi ugyanúgy izeg-mozog, topog, ugrándozik, és még csókot is nyom mindkét felemre. *Nincsen csomagod?, autóóóóval vagyok, Gabi majd jön utánunk, gyalog*, intézkedik apám. Válaszra sem várva elindul. Én mellette. Mi történt a lábaddal?, kezdem újra. *Ehhh, idétlenség, krákgója, minek vesztegetni rá a szót. A hóember. Gabi épített egyet a kertben.* Hó Embert? Nem látsz már jól. Annyiszor mondtuk, csináltass normális szemüveget. *Nincs baj a szememmel, éjszaka volt, Gabi meg kiment. Hálóruhában. És kiáltozott. Néha furcsa dolgai vannak. Én utána mentem a fenébe... a hóba... emberbe.* Apámra nézek. Igen, furcsa dolgai mindenkinek vannak.

A vidám sárga köpor színében a nyárra emlékeztet, ahogy bekanyarodunk a járdáról félretakarított szürkés, kövér kupacok között. Van, ami könnyebben vált színt. Például a hó. A fák, a bokrok összezsugorodtak, össze a kert is. Csak a távolban kirajzolódó hegy tartja a régi formát, már amennyit abból a gomolygó köd látni hagy. Mit csináltok? Nem unatkozol? Apám nem válaszol rögtön, végül aztán mégis, a szótagokat találomra nyújtva szinte súgja: *ólvások. Most bééééee vaaaaan.* Béke. Hitetlenül nézem. Az eresz alatt a jégcsapról le-

lecsöppen a víz, s a teraszon elterülve vékony hártvaként újra lefagy. Nem panaszkodik, csak a haja lett vékonyabb, és a szemöldökében erősödtek tovább a szálak, a testében az idegek, noha, ez utóbbit inkább remélem, mint hiszem.

Az ebédlőben pislákol a kandalló. Levetem a csizmám. Lehámozom a nagykabátot. Összébb húzom magamon a pulóvert. Minden színesen szürke és hallgatag. Apám, úgy látszik, egy életre elegendő hőt szedett magába a sivatagban eltöltött hónapok alatt, mikor gyerek voltam, s ő tőlünk távol dolgozott. Olajvezetéket építtettek. Mikor Gabi megérkezik, s a kutya beront az ebédlőbe, apám már a pálinkát issza, gyűszűnyi pohárból. Hamar felrozsásodik az arca. Gabi morog, de sört bont, s a pálinka mellé teszi. *Na, mesélj, leányzó, mi újság, van munkád?* Válaszra nem vár, a zsebében kotorászik, de a szokásos titkos zsebpénz helyett ezúttal papírkendőt vesz elő, és túlköelve belefúj. *Annemarie, wie ist die Macska?*, kérdi Gabi. *Die Katze ist gut. Und deine Mama?* *Meine Mutti ist auch gut. Gut, sehr gut*, kuncog, összeszorítva, ráncolva vékony ajkait. Und du, kérdem. *Jaa, ich bin guuuut. Aber deine Papa... Ihre Augen sind nicht gut.* Hm. Hümmögök apámra. Mindig büszke volt az éleslátására.

Sülnek a halrudacskák, melegszik a pörkölt. Még csak fél kettő. Nem kell beszélni, kellene beszélni, két nyelven nem lehet igazán beszélni. Gabi ki-be jár a konyha és az étkező között. Ruganyos, mint egy kisvad. Apám jobb kezében egy pohár sört nyugtat az asztalon, és szemöldökének előreomló szálai közt, homlokát ráncolva, hol a konyha, hol a szoba, hol a pálinka felé pislog. Rejtélyes háromszög. Mi jár a fejében. Én jobb híján a tűzbe bambulok, s hogy feltartóztassam a csontjaimba kúszó hideget, magamhoz édesgetem Lángost. A kutya mellső lábaival a térdemnek támaszkodik és örvendőn csóválja a farkát. Barna kutyaszemeivel lesi minden mozdulatom. Kihasználom az adódó alkalmat. Belebújok a télikabátba, a csizmába. A kutya hangos ugatással követ a télbe. Mire visszatérünk a szabadból, a pörkölt, a galuska, a párolt zöldség s a halrúd már a fehérterítés asztalra került. Apám arca egészen áttüzesedett. *Gabi, Szibéria, Bir, bitte*, kéri. Gabi a hűtőszekrényhez megy, kuncog, s újabb doboz sört vesz elő. Olyan hideg van nálatok, mint Szibériában. Kár is bekapcsolni a hűtőt, mondom, mire apám ábrázata a diadalmas vörösből savanyúra vált, *nem lehet, lányom*. Gabi megérthetett valamit. *Siebzehn Celsius ist genug. Muss, Annemarie, muss.*

Jobb kezemnél a kibontott ajándék csomagolópapírja. Balomon ezüst szálakkal átszőtt bolyhos sál és egy boríték. Ég a füstölő, narancsos illat terjeng. Ülünk, szedünk, falatozunk. Hosszában metszem a hal rudat, mintha nem tudnám, hogy se törzse, se szálkája. Hogy rák- és halmaradványból gyúrák-formázzák hasábbá. Gabi almalével kínál. Rámosolygok, megköszönöm, hogy tölt. Apámban otthonosan kering a sör és a pálinka. Lángos egy időre megnyugszik az asztal alatt, csak ringó bordái simulnak olykor a bokámhoz. A kis lapis lazuli pingvin épp jó két méterrel a fejem fölött imbolyog egy páfrányra szúrva, celofánban. Talán észre sem veszik.